

Vogelaar T&C

DE ACHT EN DE ACHT

Een (echt)paar van twee Bazen

Achten zorgen dat ze het krijgen. Ze gaan recht op hun doel af, waardoor ze niet letten op wat er verder nog gaande is. Vanuit hun gerichtheid op wat ze op een bepaald moment willen kunnen Achten zich gedragen alsof andere aanwezigen niet bestaan. Als we voor het aanrecht staan kan de Baas ons letterlijk opzij duwen om een bord uit de wasbak te vissen. Als we groenten aan het snijden zijn kan de Acht de keukenlade tegen onze maag aan opentrekken. "Waar is mijn schilmesje? Waar heb je de lepels gelaten?" Het geeft ons het gevoel dat we een beweegbaar object zijn in het blikveld van de Acht als deze naar iets op zoek is dat hij of zij wil hebben, en een (echt)paar van twee Achten is nog sterker geneigd tot deze kortzichtige gerichtheid op persoonlijke behoeften.

De verhalen die (echt)paren van twee Achten tijdens enneagram-workshops vertellen roepen meestal verbaasde reacties op. De toehoorders denken zoiets als: "En hebben ze het allebei overleefd?" Vanuit het gezichtspunt van een buitenstaander lijkt bij deze combinatie strijd onvermijdelijk. Hun krachtige lichaamstaal, hun assertieve houding en hun directieve manier van spreken maakt op anderen de indruk dat er ruzie dreigt. In werkelijkheid kunnen Achten assertief zijn met als enige doel elkaars aandacht te krijgen. Er worden in enneagram-panels veel verhalen over (echt)paren van twee Achten verteld, maar meestal is de relatie dan al voorbij. 'Toen ik met die Acht uitging' is een gebruikelijke openingszin.

Achten houden van luidruchtig contact. Ze houden van iemand die diep vanuit zijn buik lacht, die de energie tot aan zijn keel omhoog kan brengen. Omdat hun steeds gezegd wordt dat ze zich tegen moeten houden, ervaren Achten het als een opluchting als ze uiting kunnen geven aan alles wat ze ervaren. Een (echt)paar dat in een enneagram-panel voor (echt)paren sprak beschreef hun relatie op een zodanige wijze dat het klonk alsof twee titanen met elkaar in botsing dreigden te komen. Het deed de toehoorders in de zaal zich ongemakkelijk voelen omdat het de indruk wekte dat het gesprek zou escaleren in een vechtpartij. Zou dit slecht aflopen? Zouden ze elkaar erg kwetsen?

In werkelijkheid genoot het (echt)paar van de aandacht die de toehoorders in de zaal hun gaven. Geen van beide partners had in dit gesprek het idee gehad de controle te verliezen. Wat de toehoorders in beroering bracht was te horen dat twee mensen een fikse ruzie kunnen hebben, naar bed gaan, vrijen, en als ze wakker worden nog steeds niet op goede voet met elkaar staan. Later werd duidelijk dat dit echtpaar elkaar niet misbruikte, maar dat ze het feit dat ze elkaar aantrekkelijk vonden tot uitdrukking brachten via seksualiteit en strijd.

Bij de meesten van ons komt ruzie voort uit woede of andere gepassioneerde gevoelens. Bij twee Achten kan dit anders liggen. Ze houden ervan ruzie te maken omdat dit een intensieve vorm van contact is, en voor hen is het ontladen van energie een fysiek aangename ervaring. Achten stoppen hun energie in ruzie maken, maar kunnen het resultaat niet zo belangrijk vinden. Ruzie maken is voor hen een manier om anderen op de proef te stellen. Het gaat er niet zozeer om te winnen, maar om genoeg energie op te wekken om zich opgewonden en levendig te voelen. Twee Achten begrijpen dat ruzies mensen dicht bij elkaar kunnen brengen. Woede hoeft niet per se te betekenen dat je gekwetst wordt, en het feit dat je niet op goede voet met elkaar staat hoeft niet het einde van een relatie te betekenen.

Het stereotiepe beeld van de romantiek van een (echt)paar van twee Achten is dat van een zeer onvlambare mengeling van woede en seksualiteit. Dit kan voorkomen, maar wals bij alle (echt)paren heeft iedere combinatie van twee dezelfde enneagram-typen een unieke vorm. Ik heb (echt)paren gezien bij wie een van de Achten veel karakteristieken van het vleugeltipe Negen of van het

vleugeltype Zeven had. Hierdoor zag de dynamiek van de twee Achten er heel anders uit. De meest voorkomende combinatie van twee Achten toont één partner die alle extraverte, flamboyante kenmerken van dit type heeft, terwijl de andere partner zich meer op een Vijf-achtige wijze terugtrekt. In elk huishouden kan er maar één Acht een echte Baas zijn, want anders zou deze relatie zo vaak escaleren dat herstel onmogelijk zou zijn.

Langdurige relaties bestaan vaak uit een 'pure' Acht-man of -vrouw, die een paar vormt met een Acht die vanuit een Vijf-positie of een 'twee-positie reageert. Achten die zich ergens thuis voelen worden vaak aangezien voor Tweeën. Ze gaan naar mensen toe, ze zijn steunend, en vinden het prettig als ze mensen aan de praat krijgen. Achten die verliefd zijn verschillen in hun gedrag sterk van de agressieve, 'mannelijke' stijl die we meestal op de werkplek van hen zien. Genegenheid brengt bij ieder van ons op een natuurlijke wijze de ontvankelijke, zich overgeevende aspecten van het type dat we zijn naar boven.

Dit (echt)paar heeft er baat bij als beide partners hun aandacht naar binnen gaan richten. Achten weten niet hoe ze op anderen overkomen. Ze kijken meestal naar de buitenwereld om uit te zoeken wat hen boos maakt in plaats van naar binnen te kijken naar hun eigen motieven en behoeften. Als beiden overgaan tot zelfobservatie kunnen ze voor elkaar de rol van beschermer aannemen. Als ze zich onzeker voelen over het resultaat zullen Achten zelden het initiatief nemen. Ze zijn liever sterk ondersteunend dan dat ze zich blootstellen aan een gebied van onontgonnen emoties.

De Acht en de Acht als collega's op het werk

Achten richten zich meer op het winnen zelf dan op het imago van een winnaar. Op de werkplek roept deze houding zowel respect als vrees op. Achten voelen zich aangetrokken tot machtsposities, eenvoudigweg omdat ze niet willen dat een ander de baas over hen is. Ze zijn vaak succesvol als grondleggers. Hun hoge energieniveau wordt vooral gewaardeerd in de groeiperioden van een bedrijfscyclus. Dit zijn tijden waarin mensen zich vanzelfsprekend scharen achter iemand die confrontaties aankan en die doorgaat als hij of zij onder vuur wordt genomen.

Een koppel van twee Achten geeft gegarandeerd een machtsstrijd. Ieder van hen heeft behoefte aan een eigen territorium, tenzij beiden aan dezelfde kant staan en elkaars hulp nodig hebben. De meest gebruikelijke wijze van samenwerken vindt plaats door elkaar diensten te verlenen. Achten willen met gelijke munt betalen. Een eerlijk aanbod zal op een eerlijke reactie kunnen rekenen, maar oneerlijkheid roept openlijk verzet op.

In hoge zakenkringen wordt wraak vaak bedekt uitgeoefend. Ik herinner me echter het verhaal van een jonge ondernemer van het type Acht, die op verraad reageerde door op een grote marmeren grafsteen de naam van zijn ex-compagnon te laten graveren. De steen werd onder veel lawaai afgeleverd en vooraan in het kantoor neergezet terwijl de ontbindingsbesprekingen gevoerd werden. Bij revanche gaat het erom de score gelijk te trekken, zodat de Acht zich niet benadeeld voelt. Op zijn minst voelen Achten zich geroepen om een brief te schrijven waarin ze hun zegje doen of om nuttige informatie achter te houden. De truc met een koppel van twee Achten is duidelijke grenzen te trekken en te wijzen op de voordelen van samenwerking, zodat de twee gestimuleerd worden elkaar te steunen.

In de rol van manager respecteren Achten vaak het streven van werknemers om een machtsbasis te organiseren. Vanuit de verwachting bestreden te worden gebruikt deze manager beloningen om werknemers op één lijn met het bedrijf te krijgen of tegen een rivaliserende partij. In plaats van een machtsvacuüm te laten ontstaan waar werknemers in zouden kunnen springen, stelt deze tactiek de manager in staat de actie onder controle te houden. Deze houding past bij de neiging van de Acht om

beschermend of vijandig te zijn. *Als de manager sterk terugvalt op het stresspunt Vijf zal hij of zij een gierig gekleurde gecontroleerde vrijgevigheid vertonen. De manager geeft met de ene hand (de Acht) en neemt het met de andere hand weer terug (de Vijf).*

Voorals hun baas niet eerlijk is ervaren werknemers van het type Acht hun positie als onaangenaam. Eerlijkheid betekent voor Achten dat er ruimte is voor promotie, en oneerlijkheid betekent dat ze dezelfde positie houden. Omdat Achten vaak de spreekbuis zijn van ontevreden partijen, is het verstandig als managers de klachten van deze werknemers opvatten als waarschuwingssignalen. Achten worden een natuurlijk verzamelpunt voor tweedracht omdat ze bereid zijn confrontaties aan te pakken en in staat zijn bescherming te geven. Wantrouwende Achten willen straffen. Ze kunnen moeilijk onderscheid maken tussen de kwestie zelf en de persoon die dat standpunt huldigt. Tijdens een confrontatie kunnen ze vergeten waar het om gaat en zich alleen nog maar richten op het uit de weg ruimen van een tegenstander. *Als Achten zich verraden voelen vinden ze elk gedrag dat in de rechtszaal te verdedigen is gerechtvaardigd.*

De meeste Achten zijn zich er goed van bewust dat een gevecht zonder reserves gelijkstaat aan ontslagen worden, maar een escalerende machtsstrijd kan binnen de letter van de wet worden uitgevoerd en toch de werkplek polariseren. *Als een Acht wil weten waar iedereen staat zal het personeel zich gedwongen voelen een kant te kiezen. In deze situatie kan het helpen de moeilijkheden te erkennen en bereid te zijn tot een een-op-een gesprek. Achten zijn zich nauwelijks bewust van hun invloed op anderen. Ze zullen steeds harder gaan schreeuwen, totdat ze zich gehoord voelen. De inzet van een derde partij zal goed uitwerken, omdat het gesprek dan bij het onderwerp kan blijven in plaats van dat het overgaat in een conflict tussen personen. Het is goed er rekening mee te houden dat de problemen niet vanzelf zullen verdwijnen en dat het onthouden van informatie aan de Baas als een rode lap op een stier werkt.*